

САНА ОЛОХ

СССР ЧУРАПЧЫГААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭБИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Хаһыат
1931 сыл алтынны
15 күнүттэн тахсар

№ 82 (4349) 1973 сыл. От ыйын 10 күнэ
ОПТУОРУНЬУН

Сыаната
2 харчы

Куоталаһы кыайылаахтара

СССР райкомун, бюротун, райсовет, исполкомун, бик ферматын коллектив инкис, 1260 кило-
тма хаһаайыстыбатын уонна соотуонка үлэ-
һиттарын профсоюзун райкомун президиумун
холбоһуктаах мунууһагыгар оройуон колхоз-
тарын, совхозун, отделениелар, участваттар, би-
ригээдэлэр, фермалар, бирдириннээн үлэһиттэр
1972—1973 сс. общественной сүөһү кыстыгар
итиэнэ быылгы-сыл бастакы агарыгар социа-
листическай куоталаһыларын түмүгэ көрдүн-
нэ. Ойно куоталаһы кыайылаахтара быһаары-
лынылар.

Кыстык түмүгүнэн хаһаайыстыбалар социа-
листическай куоталаһыларыгар кыайылаабы-
нан 66,86 балы ылбыт Эрилик Эристин аатын-
ан колхоз буолла. Киннэхэ СССР райкомун
бюротун, райсовет, исполкомун уонна профсоюз
райкомун көһөрүлэ сылдар Кыһыл знамалара
бэрилиннэ. 66,4 балламыт Ленин аатынан кол-
хоз инкис, 60,48 балламыт Субуруускай ааты-
нан совхоз үһүс миэстэһэ ылаллар.

Сыл бастакы агарын түмүгүнэн хаһаайысты-
балар социалистическай куоталаһыларыгар
110,36 балланан Эрилик Эристин аатынан
колхоз эмиз кыайылаабынан табыста уонна
СССР райкомун бюротун, райсовет, исполкомун,
профсоюз райкомун көһөрүлэ сылдар Кыһыл
знамаларын илар чыстатта. 86,54 балы ылбыт
сүөһү инкис, 60,97 балы ылбыт Калинин аа-
тынан колхоз үһүс буолдулар.

Хаһаайыстыбалар отделениеларын, участват-
тарын, бирдириннээн социалистическай куота-
лаһыларыгар кыстык түмүгүнэн Эрилик Эри-
стин аатынан колхоз Чанырдаабы участвата
бастаата уонна ГАЗ-51 автомашына фондуун
бэрилиннэ. Бу колхоз Хаһаайыстыбалар уча-
стага инкис, Холбоһуоту участвата үһүс миэ-
стэһэ ылаллар.

Сыл агардаах түмүгүнэн отделениелар,
участваттар, бирдириннээн социалистическай
куоталаһыларыгар кыайылаабынан эмиз Ча-
ныр участвата тахсан. СССР райкомун бю-
ротун, райсовет, исполкомун, профсоюз райкомун
көһөрүлэ сылдар Кыһыл знамаларын ылла. Бу
колхоз Хаһаайыстыбалар участвата инкис уонна
совхоз Холбоһуоту отделениета үһүс миэстэ-
һэргэ тигистилэр.

Кыстык түмүгүнэн ыаннын фермалар социа-
листическай куоталаһыларыгар Эрилик Эри-
стин аатынан колхозтан ылантан ортотунан
1435 килограмм үтү ыабыт А. Т. Кузьмина
старшайдаах «Юбилейнай» ферма кол-
лектив бастакы, 1316 кг килограмм үтү ыа-
быт М. Н. Старостина старшайдаах Сэмэн Үрз-

Кыстык түмүгүнэн бирдириннээн ыаннын сыт-
тар социалистическай куоталаһыларыгар хас
бирдин ыахтарыгар ортотунан 2113 кило-
грамм үтү ыабыт В. К. Тарабукина бастакы,
2071 килограмм үтү ыабыт А. Т. Кузьмина
инкис, 1831 килограмм үтү ыабыт В. В. Сы-
солтина үһүс, 1666 килограмм үтү ыабыт
В. И. Дидорова төрдүс уонна 1530 килограмм
үтү ыабыт А. Н. Пестерева бэһис миэстэһэ
ылалар ситистилэр. Эрилик Эристин аатынан
колхоз бу ыаннын сыттарыгар хас бирдиннээн
кыайылаабылар суоттарыгар кини курор-
тара уонна өмүһүнэн дьаһтарга барар бөхсө
путевка бэрилар.

Кыстык түмүгүнэн ыччат сүөһүнү нитээчи-
лэр социалистическай куоталаһыларыгар бир-
дин бороон улаатытыттан ортотунан 127 кило-
грамм тиэрдайт Т. В. Илларионова бастакы,
борооннорун 119 килограмм улаатыннарыт
А. У. Сабжина инкис, 114 килограмм улаатын-
нарыт М. М. Егорова үһүс, 110 килограмм
улаатыннарыт Е. Д. Николаева төрдүс (бары
совхозтан) уонна 108 килограмм улаатынна-
рыт П. С. Софронов бэһис (Ленин аатынан кол-
хозтан) миэстэһэ ылаллар. Кинилэргэ хас бир-
диннээн ИХСБ-гар барарга бөхсө путевка ба-
рыллар.

Кыстык түмүгүнэн сылгыһыттар социалисти-
ческай куоталаһыларыгар совхозтан В. Е.
Дьячковскай туһут сыттарынан 98,9 быры-
һыан тыһыннах итэч, булун деловой тахсы-
тын 85,7 бырыһыанга тиэрден уонна П. М.
Дьячковскай туһут сыттарынан 100 быры-
һыан тыһыннах итэч, булун деловой тахсы-
тын 79,7 бырыһыанга тиэрден кыайылаах-
тарынан буоллулар. Кинилэргэ «Юштер» мо-
тиция фондуна туттарылынна.

Холбоһуктаах мунуу обществнай сүөһү
кыстыгар уонна сыл бастакы агарыгар социа-
листическай куоталаһы түмүктэрин өһөрөн ба-
рыт, сыл экинче агарыгар өһө өрдүк көрдөрү-
лэри ситиһэргэ, үлэ сорох салааларыгар баар
итэһэстэри сорууулаахтык туоратарга, тыл ха-
һаайыстыбатын үлэһиттэрин социалистическай
куоталаһыларын кини далаайыһылаахтык тэни-
тэргэ чопчу соруулары туртторда.

Архангельский. Пятилетка
үһүс, быһаарылаах сылыгар
Архангельскайдаабы траловой
флот управлениетын үлэһиттэ-
рингэр үлэ-хэмис үчүгэйлик ба-
рар. Быылгы бастакы бэс ый-
дарга 835 тыһынча—былааны
таһынан 31 тыһынча центнер
балык булутаммыта. 39 балык-
тымыр тральщиктартан 25-тэри
ноһууу сыл агардаабы соруула-
тарын болдьобун иннигэ толор-
буттарын туһунаа рапордаабыт-
тара. Быыл Архангельскай ба-
лыкчыттары инки молуһун цен-
тиер кэригэ балыгы бултуурга
областэлиститбаламмиттэра.
Управлениета «Карпогоры»

рефрижератор балыкчыттары дьа-
һун үлэ холбоһурун көрдөрөдлөр.
СНИМОВКА (хаһаастан уна).
«Карпогоры» рефрижератор ди-
ректор — капитана, Филипп Гу-

лаев; балыгы бултуур тральщи-
тар Архангельскайдаабы балык
комбинатын аһыгар сүөһүнэ ти-
гистилэр.

ССТА фотехрониката.

Бастакы сүһүөх түмүктэниэ

1973 сыл от ыйын 3 күнүттэн 7 күнүгөр диэри Хельсинкигэ
Европада куттал суох булууту-
гар уонна биригэ үлэһиттэри
сүбэ мунууһа бастакы сүһүөх
ытыгылына. Сүбэ мунууһа бу
сүһүөх эрдэ собулаһилибитти-
нин атын дойдурлардаабы дьаһла-
лар министрдарын таһымнарыгар
барла.
Министрлар сүбэ мунууһа кө-
рөр боһурууостарын уонна рабе-
чай органнарга соруулаһтары бы-
һаарыт Хельсинкигэ консульта-
циялар түмүк рекомендация-
ларын ыланнылар.
Сүбэ мунууһа инкис сүһүөх
1973 сыл балаһан ыйын 18 кү-
нүгөр Женевага сабалаһаа.
От ыйын 8 күнүгөр СССР КБ
Политбюротун чилинэ, СССР
Аһан дойдурлардаабы дьаһла-
рын министра А. А. Громыко ба-
һылыктаах Европада куттал суох
булуутугар уонна биригэ үлэһи-
тингэ сүбэ мунууһа кыттымын
ылабыт советскай делегация Хель-
синкиттэн Москвага эргилиннэ.
ССТА.

Н. В. Подгорнай Москвага эргилиннэ

От ыйын 8 күнүгөр СССР КБ
Политбюротун чилинэ, СССР
Верховнай Советын Президиумун
Председателэ Н. В. Подгорнай
Софиятан Москвага эргилиннэ.
Болгария Коммунистическай пар-
тиятын Кини Комитетин, Болга-
рия Народнай Республикаһын
Государственной Советын уонна
правительстватын аһыгылаары-
нан кини бырааттык дойдуга
официальнайдык дойдоруу ыл-
лааттаах.

Москвага аан дойдутаабы көрсүһүү

МОСКВА. ССТА. Советтар Дьа-
һарин Коллонай сэллэтигэр айы-
ни таһымар күүстэр Аан дойду-
таабы конгрестарын аһыгылаа
инкис аан дойдутаабы консульта-
тивнай көрсүһүү бара турар.
Көрсүһүүгэ 50-тан тахса норуот-
тар инки ардыларынаабы тэрип-
тэлэр уонна 70-тан тахса дойду-
лар предсталилэлэр кыттал-
лар. Кинилэр конгресты аһы-
рылынан сибээстээн ытыгылаабыт
үлэһиттэр түһүктэрин итиэнэ бу
сүөһүнэ аһа аан дойдутаабы
форуму бөлөһүннэһингэ, ытыгыта
салаһар үлэһиттэрин, ытыгыта
ныһааларын бөлөһүннэһтэра.

БУТТН СОЮЗТААБЫ КУОТАЛАҔЫ ВАХТАТЫГАР

Сыл агардаах аһарылына

Эт-үт комбината быылгы алта ыйдаах
былаанын валовой бө-
родуунсууһа өһөрүүгэ 129,4, бөрдүүнсууһа ба-
тарыгыга—108,3
бырыһыан толордо. Былааны таһынан 196,9
тыһынча солкуо-
байдаах бөрдүүнсууһа өһөрүлүннэ. Кэлин
ыйдарга үтүттэн өһө-
һуулар бөрдүүнсууһа кэһмэй биллэрдик
улаатта. Инкис нэартал-
га быласи үт бөрдүүнсууһагыгар 133,3,
арыыны өһөрүүгэ 115,7 бырыһыан
туолла.

Тыа сирдэриннэһи үтүс коллентивтар
үчүгэй көрдөрүүлэри си-
тистилэр. Диригиннэһи, Мугудайдаабы
уонна Арыылаахтаабы арыы
смахтарын коммунистическай үлэ
коллентивтара өрдүк ситиһи-
лээхтик үлэһитилэр. Е. Д. Илларионова
маастардаах Диригиннэһи
арыы смаха былаанын аһара толорорун
тэһинэн бөрдүүнсууһа хаа-
чыстыбатын туһсарыгы нэстэр-
биллэр үлэһи ытыара өрдүк
кэрэхтэбиллээх. Ити курдук Кытаах
нэһилиэгин Советын депутата
М. Е. Лебнова маастардаах Арыылаах-
таабы, П. С. Сивцова маастардаах
Мугудайдаабы практикантка М. М.
Шамсеева маастардаах Чакырдаабы
арыы смахтарэ былааннарын лаппа
аһарын иһэллэр.

Комбинат үлэһиттэра сыллаабы
былааны болдьобун иннинэ то-
лорор инки социалистическай куотала-
һыны бу күнүгэргэ өһө
Н. КОРКИН.

Үлэ күүһүрэн иһэр

Олох-дьаһах комбинатын кол-
лективта сыл агардаабы произ-
водственной былаанын 101,5 бы-
рыһыан толордо. Производственной
тэһийин биригэ үчүгэй өттүнэн
лаһыт сыл бу кэһиннэһэр 10,7
тыһынча солкуобайдаах бө-
рдүүнсууһа өрдүк өһөрүлүбүтэ,
өбөтөр 13 бырыһыан үлэһити-
һиэ буолар.

Быыл сорох сүрүн смахтар,
мэһит сымлаһар үлэһитин бил-
лардик туһунаа, былааннарын
сифиһилээхтик толорон иһэллэр.
П. И. Атласова биригэһиннэһэр
атах таһаһын тигэр уонна өрө-
һүүнүүр смах былаанын 102,8
бырыһыан толорон, лаһыт сым-
лаһар баһтараа төгүз кэригэ
албах бөрдүүнсууһаны бөрдэ.
Былааннарын С. Д. Дьячковскай
биригэһиннэһэр өһөлүрнай смах
192,6, А. И. Николаева бири-
гэһиннэһэр иһтэнэр смах 100
бырыһыан толордулар. Фотогра-
фия былаана 139,4 бырыһыан
туолла, лаһыт сылан 4400
солкуобайаһан албах суумлаах

үлэ өһөрүлүбүтэ. Өтүн сварщи-
тар былааннарын 181,7 быры-
һыан толорору ситистилэр.
Ити сорох үчүгэй көрдөрүү-
лээхтэри тэһинэн хаһан иһэр
смахтар эмиз бааллар. Холбоһу-
р, столарнай смах эһабаһи өһөрөр
былаанын 77,6 бырыһыан эрз
толордо. Бу смах лаһыт сыл ту-
һаһаах кэһиннэһэр 3100 сол-
куобайдаах бөрдүүнсууһаны өһө-
дэ бөрдэ. Парикмахерскай бы-
лаана ырааһынан туолбата. Тран-
спорт үлэтин сыл агардаах 5-
лаһа ыччых 58 бырыһыан туол-
ла.

Пятилетка быһаарылаах сы-
лан былаанын ситиһилээхтик
толорор инки коллектив бары
үлэһиттэра, социалистическай
куоталаһыга кирсэн, өһө өрө
көтөрүлүүлээхтик үлэһиттэра сө-
руктаналлар.

А. ГУЛЯЕВ,
комбинат эһаһомийа.

Үрдүк тэрээһиннээхтик,
ары күүһүнэн турунуохха

СССР-и раишмун бюротун уонна райсовет испидкомун колбоһуктаах мунаахтарыгар оттоочумҥа бөлэмнэни үтээр түмүктэрин туһунан бопһуруос көрүлүннэ. Ону оройуон мааһаһысчыбалара екко киришкэ сүүнүүнэн сөптөөхтүк бэлдэнмистирэ, ол эрэри, үлэни садалааһын тэрээһин бопһуруостарыгар үтүс итэҕэстөр, бытаарыылар таһаарыллыбытара, ошон баччааҥга диэри биир да хаһаайыстыба ол үлэтин садалыы илгэ бэлэтэниэ.

Ол курдук хабазыстыбалар оттоонунга тэрилибтэ эвенолары үлэни илиинэн толору хааччыла, онноого аатары тутан бачамни, эвеноларга сыһыарыллыбыт техникалар, охор массыналар өрөмүөннэрин ситэ бүтэ-рэ иликтар. Оттоор эвенолар икки ардыларыгар социалистическай куоталыһынны тэрийиңгэ, кинилэргэ политинформатордары, агитатордары анааһынга бытаарымылар бааллар. Нэһиликтэр Советтара сүөһү аһылыгын бөлөм-нэһиниңгэ общественноһы түмэ тардыһа инниативата суох үлэтиилэр, эби: аһылыгы бөлөкнэһиниңгэ амаллаах эвенолары тэрийэн үлэтиин олус бытаан.

От үүнүүтэ мэтгөрүн үрдүнэн, хаһаайстыбалар сала-
бааччылары сөптөөх кыһамныны уурбатахтарыттан, бүтэ-
йи эрдэ сабынны төрийбэтэхтэриттэн хoduһаны уонна
баһыһаны ынах, сылгы сүөһү тэһинтэ үлүстүк табыста.
Билигин да мания сорох сирдэргэ сөптөөх дыһаллар
сита ыһылда илэктэр. Аһыһаны биризмэтигэр эмтэбэтэх-
тэн үгүс аһаастар үлүлүлэрин аһына былдьаата.

Холбогдмалах мууных бары оттуур шенолары бу күн- шэргэ ходоуналарга таһааралларылар, уулаах уонна ланг- халаах сирдэри оттоохуну сабалыылларыгар хаһаайысты- балар салайааччыларын, парткомнары, нэһиликтэр Со- веттарын исполкомнарын председателлэрин өбөһинэстээ- та. Оттоохун бастагы күннэрттэн бары хаһаайыстыба- ларга эбии аһааһымы бэлэмниир шенолары тэрийэргэ, он- но окко кыттыбат оскуола оҥолорун, дьээ хаһаайкаларын дьыһыны тардан туран, кинилэргэ чопчу былааннары тээр- дэргэ уонна материалнай өттүнэн көзүлүүр дыһааллары ыларга.

Ижилжилхтор' территорияларыг баар бары обществен-
ный тэрилтэлэр күүсэрин сөптөөхтүк аттаран, сүөһүгү
дороххой аһылыгы бэлэмизиниңгэ колхозтарга уонна
сэххэска өлмөнү өнгөрөллоругар ижилжилхтор Советтарын
исполкомнарын председателларын абааһынаа.

Оройуон киинин промышленнай уонна общественнай территорияларга оттообун үлэтин бастаан күннөрттөн шеф-тех каһаандыктыбаларыгар тиһигин быспакка көмөнү өгөрүүлэрин тэрийэриттөр сүөһү аһылыгын бэлэниэ-
һигинэ оройуоннаагы оперативнай штабы сорудахтанна.

Оттуур эвчилэри аймлык бородууктарынан, кеңе сылдыр автолавкалары үлөзгөн бари наадалаарынан, аумаан халаччылыктарыгар, ол айым 15 күнүттөн сажа-лаан агчирмаденэн хабыны тарйэлэлэригэр эриэн то-рилгэлэрин (райго бырабылыамнатын председателэ Н. А. Кокуров), эм оройуоннааы холбоһугун (кылаабы-най врач Д. Т. Ерыскаев) уонна культура отделын (сэбиэ-дессей И. И. Кандиной) сорудактына.

Партийнай тэрилтэлэр өгтуур звеноларга политинформатордары, актиаторлары сыһыаран, кинилэри утумнаахын үлэстэһин тэрийэхтээхтэр. Огчуттарга периодическай бөлөһөтү тута тэрдэн иһингэ дьаһаллары ылыахтаахтар.

Хэлбэлхууаах мунных өтгөөлүн үлэтин ситиниллэхэтик
ытарт ийниттөн, өт ыйын 20 күнүттөн атырдыах ыйын 20
күнүгэр дээр өрөйүөн үрдүнэн ударнай ыйм биллэрэргэ
уураах ылыһага.

Общественной службе бастыг аажимсызлаах дэлгэр ажилыг элчилнэгийн улахан эгнээтгээх оновч суураалзах үдэтгэ сараална. Бү сүлгэн суолталаах аару пройуон комсомолетари, өрөнбөччи иччатар хас смалла-а активнайдах кытталар

Аспири сайын оттообуштуг 20
ичат-комсомольскай, 11 үөр-
эччилэр звенолара тарилан
билэбиттара. Бү звенолар ба-
ыта 10107,3 тонна оту оттоон
ардллыбит быланы 80,2 бы-
ынан толорбуттара. Маны та-
ынан оскуола эрөлөрүк күүбү-
ан 170-ча тонна лабыкта ба-
эмэсинитэ. Ичат-комсомоль-
кай звенолартан ордух үчүгэй-
ик Е. Е. Попов, Е. Е. Егоров
алайбыт Белгено эдэр отчутта-
ын механизированнай звенолара,
ытаанахтан П. Е. Барашков сай-
йыбит механизированнай агар-
лах уонна Одьулуунтан Р. Р.
Жаков сайдыбит колөтүг звено-
лара оттообуттара. Үс оскуола
эрээнэччилэрин звенолара (зве-
новодтар Сылактан Н. П. Пла-
нов, Диринтэн В. Е. Тарабу-
н, Чабыртан В. Г. Титов) от-
оһуқта уонна эби аһымгы
ламнээһинигэ звенолар уонна
эрээнэччилэр конкурстарын та-
йыар республикатаары комиссия
айбууһуук ыһмнеларынан на-
араадаламмыттара. Лабыктан
омуууға Аларар аҕыс кылаас-
лах оскуолатын звенота 32,5
рыһлаах начальнай оскуолатын
эрээнэччилэрэ 22 тоннаны хо-
куйан, ордух үчүгэйдик үлөлө-
төттөрө.

Питилетка үбүс, быһаарымылаа-
нылар сүөһүгэ эдэбх айылыгы
элемнээһинигэ оройуон ыччатта-
рын нинигэр саҥа улахан сөрүк-
төр тураллар. Быһыл 30 ыччат-
комсомольскай уонна 12 үрөс-
ээччилэр оттуур элчилэра тэ-
лэллэра. Кинилэр 17000 тонна
у, 440 тонна лабытаны бэлэм-
нихтээхтэр. Комсомольскай уон-
на паионерскай тарилтэлэр бу бы-
ланы толорууга бары сүүстэри-
град үлэлихтэра.

Бичаг-комсомольский звено-
тары тэрийнхэ ханхыг хордо-
уллаг туруузулалдарыг? Бас-
тан турал, звено састаага эдэр
батар звено үзэнтэрин үстэй
хкита 30-гар днэри састаах
ччаттар уонна агардара ком-
сомол чиглэнэ буолуохтаах. Зае-
дэ иһинэн хайаан да комсомоль-
ский группа уонна «Комсомоль-
ский проектор» пона тэриллэ

үлдэхтээх. Звено үрлэтхилиби
социалистической эбэлхэтэли
тибени дахынахтээх.

Икхилинаа, ыччат-комсомол
скай звено ыччаты үлээ кит-
билр бастын форматтынан буол-
рынан, кини отделение, биригэ-
дэ кини туттар, үчүгэй тэрээни
иэхэ үрдүк таһаарымылаах үл-
лээх, көһө сылдыар культурун
отуулаах, көрдөрөн агитациялаа
бастын үлэниг сыйлааччылаа
уонна оһуһтаах наставниктаа
билр сөмөрө кэхтөөх коллект
буолуохтаах.

Бу гурдбуллари голорууга хаайгыгчбазар саллааччылар олохтоох партийнай, комсомолскэй төрлүтөлөр улахан бөлгө голорун уураллара эрийдлэ. Иччаттар үлэлэрин уовна културнай сынныаланнарын үчүгүдүк төрийн бйһаарар суолтлалар.

Комсомольский терикталар эне
нолар үлэлэрин тэрийингэ алб
үлэи ыытыахтаахтар.

Бастакытынан, көмсомольск
тэрияталэр комитеттара сайыгы
кэмгэ ыччат-көмсомольскэй эв
полар уонна фермалэр икки а
дыларыгар социалистическэй ку
талаһымылары кээнник тэрийб
оттоһунга ыччаттары маасс
бийдык таһаарымын тэрийиэ
тээхтэр. Ааспыт сыллар күрд
бийыл көмсомольскэй тэриятал
бөксөлөммүт секретардарын үб
кэмгэ ыраах участактарга о
тоһунга ыытан үлэни аһар
уааллары таһаарылдыа суохта

Иккинчнн, комсомольский т
рилтэлэр ыччат эвнеларыг
үлэ өгөрүмтүсүн үрдэткитэ, ү
режимен уонна дыссиплиниэт
кытаанахтык тутуһууга өһүөс
болромтону ууруохтоохтар. А
пыт сылларга сорох биирдиниэ
иччаттар өтүлэрэттэн үлэ ды
сиплиниэтин көһүн таһаарыл
да. Оһон быйыл арыгылааһы
бөрөгүллэһиэ, техника та
туруутун таһаарыы, өтүүгэ хө
мөккө дьээттөн сылдьан үлэ
хойутаан кэли курдук ү
дыссиплиниэтин куруубайды
көһүн биһр да түбэлтэлэрин аһ
ран испэеккэ, «Молния» лист
тарга таһааран, комсомольск
төрүлтэлэргэ эбэтэр группалар
«Комсомольская проектор» по
тарытар тутатына дьүүлэ
һиэххэ. Үлэ дыссиплиниэти
бөбөгөтүүгэ утумнаах үлэ м
тыалара көрдөөр.

Усунунаа, от үлэтигэр үүс о-
скула фото кыттарынан сибээс-
тээн, техникаттан сэрэхтээх буо-
лууну хабарынтыаапар да күү-
бүдүүлүкх тусталх. Ойко ки-
рилини бары трактористар, зен-
үлэинтөрү техникаттан сэрэтэр
дыһаалар тустарынан инструк-
таж ылаа. ону мэкэтэлээн илин-
бүтүлэбиттарын эрэ кэннэ ко-
нуулуехха илаа. Үөрөнэччилэр
үлэлэрин тэрийингэ оркула ад-
министрацияга хабарыгытыба са-
лалаттан кытта чөлчү усулуобу-
йылаах дуогабар түһэриэхтээх.
Үөрөнэччилэр производствениай
биргөздөлөргө үчүуталлары
сыйларыны кизеник алахтуох-
ка.

Төрдүүлнэ, өкөө киригэх нийнэ комсомольский комитеттар энэг ишгырыллах муниыхтары өнгөрөн, ичтат-комсомольский звенолар уонна үөрэнээччилэр звеноларын састаамтарын (салайлааччыны, наставнигы, «Комсомольский проектор» побун, политинформатордары, комсомольскэй групперу, салминструкторы, библиотекеры) уонна былааннарын, чаршруттарын, звенолар икки ардыларыгар социалистическай куоталаны усудуобуйатын бигэрэтнэхтээхтэр. Оттобуун көмүгэр олохтоох партийнай, советскэй тэрилталары, культура уонна хааччынар айга тэрилтэлэрин кытта холбоһуктаах дьаһал онгоһуллан бигэрэтнэхтээх.

Имчат-комсомольская звенолар
уонна үөрэнээччилэр звенола-
рын куталаһымыларын оройуон-
наары усулуобуйатыгар эдэр от-
чуттар куталаһымыларын үчүтэй-
дик тэрийбит комсомольская тэ-
рияталарга биир босхо туристи-
ческэй путевка уонна 8 мыйдаах
бөлөмүнүн курстарга мытыы
министазар бирлэминь быһымы-
нан барыллалар көрүлүннэ.

Халхаастыбалар биригдэми-
нэрэ, статистиктара мччат эне-
ноларын оттообунга үлэлэрин
туһунан сведениелары от ыйын
30 уонна баладан ыйын 1
куһарыгэр гомсомол райкомугар
түһэрэргэ көмөлөөллөрө наада.
Сыл айын үлэ түмүтэ биригдэ-
мигэр кыйлаа түһэриллэбэт бу-
лан, элбэх мөһүн үөскэтэр.

Пяталетка биһаарымылаах сымалар оттообунна, ыччаттар, ухарнай үлэҥэ турунуобун!

ЫБСЛКС районун секретара.

ОТТУУР СИРГЭ БАРДЫЛАР

ЧАКЫР. Эрдик Эристинин аялынан колхоз бу бригаадэт 6600 центнер оту, 500 центнер былады, 1880 центнер лаптаны, 240 тонна сенажы уонда 300 тонна силлаһа бэлэмнэр быланнаах.

От хөмүүрүн үхэтгээр 94 кол
дтаах кыттар. Ону тэнэ 29
рой отчут 700 центнери от-
уохлара. Дойну сүнбүүтэр
2200 центнер от сойотуонка-
анна икэи барылаанар.

дентнер оту бэлэмжиххтэрэ. Механизатор Н. Г. Кириллин салбар звенота 19 отчуттаах. Киндер Барз үрээр 2000 центноту оттуур соруқтаахтар. Хонднан уйна Тааттаныа механик рованияй агардаах звенотар отуулаарыгар 3000 центнердийн бэлэмнииргэ биллэн тиэрдишэ. Итихэн Тааттаныагар үерөнэтчдэр звенотара үлэлнэрэ.

36а дикхиан хэлдээхтер л
полара барар. (оттон биш ил
звоноттар 15 ийн сүүмэрлэ
н. Бу икки бэлэх 3500 ивти
оту түрүрүхтара.

От үлэтигэр 8 трактор, 20 ат,
1 орус тунайыллар. Техника,
туттар тарал бэлэмнээн авено-
ларса туттарылынна. Бөрө, Хон-
ду авенолара бу күннэргэ ходо-
һаа киирэллэр. Бастатан уу
өтүү өрөһүмтээ сабалыахтар.
Ол иһин өтүүттары иһин хотуу-
рунан халаччылыыныа. Киирлэр
былазы эһиэ быһыахтара.

Кузнецкий 32 коммунист А. П.
Лавинский 1600 центнери ферма-
ларга табылгандар. Ошшо бийир
«Беларусь» трактор берилиннэ.
Лавинский маньыксыттар эмиз
хомулалар.

Киргизской ССР, Ошской уба-
 балас Сузакской оройуонугар
 механизированной эвонолар об-
 щественный сурух абылтып
 болгондорун ынталдап.

СНИМOKKA: нолхоотар пхн араларынаагы уотуу комидек-сын сыйагы бэлэмниир траншеяларгаг нугах маэссаны утуу.

В. МОРЕВ фотограф
СССР фотокорреспондент.

*

ЛЕНИН ААТЫНАН КОЛХОЗКА

ИИЗ ДОЙДУНУ КЫТТА АХСААН

Колхоз государствода эти туттарымы сым агардаах былаанын 166 бырыһыан толордо. Барыта 848,7 центнер эт атыылланна. Ити ааспыт сым бу кэмин бытыт таһнаахтаахха, 69,7 центнеринэн элбэх. Маныаха Амма участкага 474 центнер эти туттарып, соруларын 185 бырыһыан толордо, былырынтыгы көрлөрүүтүн 126 центнеринэн аһарда.

Үүтү атылаанын былаана аһарылына буолан баран, 1972 сыл бастагы аһарын таһымгар 362 центнеринэн тийбэтэ.

БАСТЫННАРГА ТЭҢНЭНЭХХЭ

Сыл алта ыйдарыгар үүтү валовыйунан ыйын былаанын толоруу 102 бырыһыанга тийбэтэ. Ол эрэри ааспыт сым ити кэминээр 230 центнеринэн арыах үүт ыйына. Үүтү ыйын ордук бэс ыйыгар таһнары түспүтэ дьүһүннөрүннээх. Бу ыйдаагы былаан ыйаан туолбата.

Бастыг коллективтар үчүгэй түмүгү ситиһэлэр. Одьулуун сельсоветын депутата коммунист

Х. С. Дьячковская старшайдаах Төһүрүстөөх ферматин бэс маньыксыта бирдин ыйахтан 713-түү өндүгэр 1018-тым кг үүтү ыйылар М. М. Константинова уонна Х. С. Дьячковская бэйэтэ 1159—1277 кг үүтү ыйылар. Амма участкаһыттан А. Г. Егорова, Т. Г. Фомина, В. Н. Дюдорова 1026—1375 кг үүтү ыйылар, бастааһа ыйылар.

НЫРЭЙ ТӨЛӨҮҮЭР

Амма участкагар О. Н. Макарова 50 нырэйи көрөр. Олоро 565-тин грамм суукка ахсын улаатан, тыһынаах ыйаһынынан ортотунан 91-дин кг үктэтилер. Ити иһигэр бэс ыйыгар 636-дык грамм төлөһүйдүлэр.

М.А. Абрамова эмиэ 50 нырэйидээ. Кини хас бирдин нырэйи сууккаа ортотунан 618-тым грамм улааппыт. Оттон Е. Д. Заболоцкая бэс ыйыгар буюбэйдэбэт. 52 нырэйдэрин сууккатаагы эбиллиллэрэ 736-тым грамм буола.

ЫНАҒЫ САПТАРЫЫ

Алта ый иһигэр 647 ынах төрөтө. Нырэйи тыһынаахтыгын итин туруга мөлөх. Ол курдук быйыл 98 нырэй оло.

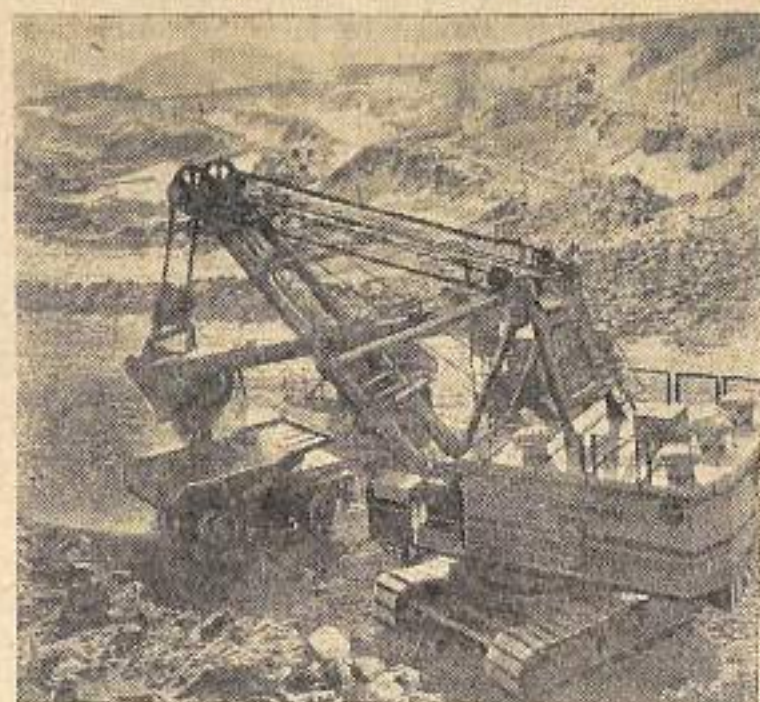
1972 сыллааһар 21 төбөнөн элбэх.

Ынагы саптарыы 677 төбөргө тийбэтэ. Ити иһигэр 502 ынахха искусственин сымаларынын ыйытылланна. Одьулуун участкаһыттан асемматордара итинин ыйыттан 281 ынагы буюһаттылар.

А. СИВЦЕВ.

Былыт үөһэ рудник

МУРМАНСКАЯ УОБАЛАС. Пятилетка үһүс, быһаарылаах сылыгар полянай эргинтэ иһинээби С. М. Киров аатынан «Апатит» комбинат горниктара 34 мелуёун тонна апатитовой руданы хастуохтара. Ол аһарын кэригэ—15 мелуёун тонна—аатырбыт Расвумчёр платоталай хайа үрдүнээби «Центральный» рудник өлүүтүгэр тиксэр, Хибинский хайапарга хостонор

руда дойду хонууларын бары СНИМОНКА: руданы тизийи. С. МАЙСТЕРМАН фотота. ССТА фотохрониката.

Айылба харыстабыла—бүттүүммүт дьыалата

Сөптөөх сэмэбэ тардыахха

Ааспыт саас кураан, күүстөөх тымаллаах көмүргө уоту сэрэгэ суох туттууттан уонна өртөөһүнү тарбаһына суох ыйыттыттан турбут уоттар үксэ биримастыгар ыйаһтарбааха, кэһээ, улахан ойуур баһаахтарыгар кубулуйбуттара. Мин үлэниир участкаһыттан ойуур баһаара түөрт сиргэ тахсыбыта. Итинтэн аккитэ кыра сиргэ түрбүтүн уһаппаха умударылаабыта. Оттон Туолуна уонна Охсөр уоттара үтүө күнү, үлэһит күүһү малай, уһуһук үлэһитин эрэ кэһиниттэн тохто тулаһууттара.

Иүүччэ Үдэрэр лесопункт бэс үлэһиттэре делникка мутук умата сылдьан уоту ыйыһаттара элбэх саһааны сиэбитэ. Кинилэр мастараһтанымтара, биһир кэһи административнай дьүүһэ тардылаабыта. Прораб В. В. Степанов өрбүт күнүгэр Бабаара бөйүөһү саһаан көрдө сылдьан эй өрүһүгэр, оттон Е. П. Васильев сэрэгэ сүөрүттэн Туолунада уоту куоттарбытара. Пенсии

вердар Е. С. Попов уонна Е. И. Попов, соруудах хоту 27 аһаһы иһинээбин туох да көрүүтэ суох өртөөбүттэрэ. Хатыһы отделениенин управлениыка Е. Е. Ефимов өртөөбүтүгэ көтүр сүрүгү, сэрэгини малай баран, өлөбө суох, тус бөйүөһүн быһаарытылаан ити дьону «тоһо кыһаарытылаан ситимнэхтөөх сирин көрө сылдьан өртөөгө»,—дээн дьаһал биэрбит. Ол түмүгэр Мэхэкэйгэ, Хатын Урааха, Охсөргө ойуур баһаара берһыта. Маныа бүтүйдээхтэри сирэйдээн дьыала оһоһулаһубута.

Ойуур баһаарын утары өхсүүһүгэ мобилизацияттан акааһтаммыт, ойуур хаһайыстыбатын үлэһитигэр элиитинэн кирибит И. Ф. Кривошапкинэ тарбаһыны дьыала күн бүтүнүгэр дьэри быһаарылаабытка сытар. Уоту умударыта мобилизацияланан барыт 22 үлэһити төһөрбүт коммуналнай предпринималар

И. ОКОНЕШНИКОВ, лесник.

Сэрэҕи күүһүрдүөххэ

Оройуон хаһайыстыбалара быйылгы оттоһун былаанын толорууга сайынгы хонунтары мунутуурдун туһаннахтарына эрэ үлэ ыйаһтарар ыйахтаабыт биллэр. Былдыһыктаах хампааньаа кириэн туран хас бирдин салайааччытыттан көлхөстөөдөр, рабсчайыгар тийэ уоттан сэрэхтээх буолууга оһуобай контурулу олохтоон толорорбут эрэ ыйллар.

Саас уһун нэмгэ курааннаан сэрэх сирдэринэн өт үүнүүтэ олус мөлөх. Онон Эрилик Эрис-

тикин аатынан, Нилиин аатынан, Карл Маркс аатынан көлхөстөр Нюотара уонна Амма угуур үрэхтэргэ тахсан өттүүргэ хас да эвенолары ыйытылар.

Ити отчуттар сайыллар иһс-тэлэрин сирин-уотун өттүнэн ыйан нөрөр буоллааха ханан да-баны нэһиликкэлээх пуун, уоту хаайыаха табыгастаах нияг уу-лаах үрэх, суол-иис дьээн суох. Вскотэ биһир эмэ киһи дьылабай, эппизгэ суох сыһыаньтан уот турдаһына, ону умуруорууга онко үлэһит элбэх киһи, техника нү-

нэ сүтүүтүгэр тиздирэ. Ол тэ-бинитигэр ану бэхсөргө тахсыбыт нөһөһтөөдөр хас эмэ төгүлүнэн улахан өхсүүнү ол эргин нөһө-тыахтаах сүөһүбүтүн сыл таһаа-рар оппунан хааччыларга ыйаахпытын сөп. Бу барыта оро-йуон экономинатыгар баалааха харомньуну аһаһаһын хас биһир-дин киһи ойдуурэ, уоттан сэрэх-тээх буолара наада.

Тустаах хаһайыстыбалар салайааччыларга ыраах сылдьар отчуттары үчүгэйдик үөрэтэн, сэрэгэн олохсүтүөхтөөхтөр.

Г. АРТЕМЬЕВ, лесхоз кылаабынай лесничэйэ.

КОЛХОЗ ДИСПЕТЧЕРСКИЭ

ВИНИЦКАЯ УОБАЛАС. Ок-тябрь XII сыла колхоз—Бер-надская оройуон элбэх салааһаах бастыг хаһайыстыбата. Маныа билиһини аппаратуранан сөби-лэмчт, бары биһигээдэлэри, мастерскойдары, фермалары кы-тары иккэ өттүтөн радионай, телеруунан сибастылар диспет-черскэй сулууска тарыһыны

СНИМОНКА: колхоз председа-теле В. Булаа (халас) диспет-чер А. Чернушенкоһу радионай сибастылар

ССТА фотохрониката.

ДЬЫЛЛАР УОННА ДЬОННОР

НОРУОТ ЧУЛУУ УОЛА ЭТЭ

Степан Тихонович Захаров—биһиги оройуон, Төһөй нэ-һилиэтин киһитэ. Кини 1930 сыллаахха Советтар VII съездэринэн талыллыбыт Са-ха АССР Кини Ситэриилээх Комитетын, Советтар Бү-түн Союзтаагы VI съездэри-нен талыллыбыт Бүтүн Союзтаагы Кини Ситэри-лээх Комитет чилиэннэрэ этэ.

Советскай былаас буола-рын кытта С. Т. Захаров дьадаһылар депутаттары Советын председателинэн талыллан үлэһит. Ити 1918—19 сс. этэ. Оттон 1920 сыллаахха ревком чилиэни-нэн, 1921 сыллаахха кини председателинэн талыллар. 1922 сыллаахха Чурапчыга бандыыттар тоҕо ааннаан киириилэригэр Төһөй рев-комнара кыһыллар куоракка көһүүдэлэригэр улахан көмөҥү өнөрүллөр. Ол курдук, көлө сиһир отун бэлэмнээбиттэрэ, суолу-иһин бэрэбизрээлээ-биттэрэ. Оттон бэйэлэрэ аналлаах сорулаһы ыйан нэ-һиликэтэригэр хаалбыттара. Ону истэн бандыыттар Төһөйгө тахсан ревкомовец-тары тутан ыйаллар. Кини-лэр ортолоругар С. Т. Заха-ров көргөһүннэн эмиэ баал-лара.

Калин Төһөй нэһилиэтин олохтоохторо айдааны тардан ревком чилиэннэрин бандыыттартан босхолотоллор. Кинилэр хаайыттан тахсаат күрүүдлэр. Ити сайын Субуруускай этэрэтэ тахсан бандыыттары кыйдыр. Ол кэһиниттэн С. Т. Захаров ревком үлэтин күүсэ ый-тар. Нэһиликкэ культурнай революцияны ыйытыга, дьыэтэн хотону араарыта улахан дьону үөрэхтээһингэ сир реформатын ыйытыга, табаарыстыбаны, кэлин кол-хозтары тэрийкигэ актив-

найдык үлэһээбитэ. Кини дьэкигэ үчүгэй сыһыаннаах, үбэастатар, санааларын ту-тар буолан тылын ыйыһа-рымытыа этэ. С. Т. Захаров дьоруура, тэрийэр талаана ордук сир түнэттигин, хол-боһуктааһын саһана көстү-бүтэ.

Бэйэтин нэһилиэгэр үс колхозу тэрийбитэ. 1920 сыллаахха «Төрүт», 1930 сыллаахха «Үлэһит соһоһа», «Мээндий» дьээн колхозта-ры. Оттон бэйэтэ «Мээнди-й» колхозка председател-лээбитэ. Нөһүө сылыгар үс колхозу холбоон «Олоххо кириэн» дьээн бөдөҥ хаһаа-йыстыбаны тэрийбитэ.

1931 сыллаахха нэһилиэ-нэ күүһүнэн начальнай ос-куоланы туттарбыта. Сте-пан Тихонович СКСК уонна ВСКСК чилиэнинэн сылдьан соһуруунан турворсан оро-йуон да, республика да ту-һатыгар элбэх тутуу маты-рыйаалын быраахтарбыта. Москвада М. И. Калинин, С. М. Буденнайы кытта Са-ха сирин олоһун-дьаһаһын, усулуобуйатын туһунан үтүсүк кэпсэтиһиптэ. Ре-спубликага үөрөх, культура сайдыыдарыгар уонна тех-ника дэлэйиитигэр элбэхтик түрүөрсүбүтэ биллэр. Кини 1931 сыллаахха колхозтаах-тар бастагы экскурсиялары-гар кыттан Москвада баран кэлбитэ.

Саха сиригэр Советскай былаас туртурарын туһугар бэринилээхтик үлэһээбит. Бүтүн Союзтаагы Кини Си-тэриилээх Комитет чилиэни-гэр тийэ үүммүт норуот чулуу уолун Степан Тихоно-вич Захаров аатын үүнэр көлүөһэ ыччат билиэхтээх.

А. БРОДНИКОВ.

АҢЫГАТТАН БЫЛДЫАНАН

Бу күнүгэ от арааһа далай тахсар кэмэ. Ол эрэри үөскээ-бит сиригэр аһына хойуунар-хойдоһ иһэр. Кини кирибит хо-лудатын 2-3 хонуктаах эрэ оһо-лорчу. Оттон оту ылбатыг ча-лорчу.

Онон ханна да бары отчуттар маннайгы хотуурдарын суолун аһыһааһа сирдэргэн билдэһан оһоһ түһэраллэрэ наада.

К. МИРЧОНОВ.

г. Чуранча, ул. Карла Маркса, 12. Тираж 2768